

EYGEN HEERT

Eygen woning, eygen dack,
Groot voorwaer is uw gemack;
Eygen keuken, eygen heert,
Grootte schatten zijt ghy weert;
Want al zijt ghy niet te groot,
Ghy zijt dienstigh voor den noot;
En al zijt ghy slecht en arm,
Noch vind ick uw asschen warm.
CATS.

R

ent ge Joop, uit „Oostfloorn?”
Den vagebond van het dorp; den verloren zoon!
Nergens is hij natuurlijker, dan dien morgen, waarop het
heimwee hem aangrijpt, hem meester wordt, hem voortdrijft
naar de hei van Drente.

Hij was naar de booten gegaan, om te werken.
Als gisteren en eergisteren.
In de Wijnhaven van Rotterdam zag hij wat schuiten liggen.
Op één van deze was een vrouw bezig, turf in haar
kachel te doen. De rook kwam door het schoorsteentje de
haven overwaaien naar den huizenkant toe.

Joop snoof dien rook in en — toen was het opgekomen.
„Da's Drentsche turf,” zei hij. En hij kon geen stap
meer doen. Weg was de schuit met het vrouwtje en de
haven; weg waren de huizen; weg was heel Rotterdam.

Andere beelden boeiden zijn ziel.
De rook van Drente tooverde hem de hei voor het oog.
Daar ligt ze te rusten haar eeuwige rust.
Daar is de toren van het dorp, het dorp van Joop z'n jeugd.
Daar heeft ie gespeeld en genoten; daar heeft ie gezondigd.
Hoor dan! de klok luidt. Wat een heerlijke klanken zijn
dat. Heel wat anders dan het vreemde gespeel van den
Rotterdammer.

Daar is de hut zijner moeder. De leege hut.
Maar toch de plek, waar die moeder hem eens wachtte,
waar hij wist, dat hij altijd welkom was.

Hij mòet dàarheen. Hij mòet. En hij gaat. Voor 'tlaatst.
Want de wraak wacht hem daar reeds lang op.
Is hij er niet bang voor?
Maar al zou de angst hem ook doen sidderen, het heim-
wee is sterker dan de angst. Het heimwee naar wat eens
de armelijke „eygen heert” was.

* * *

Eygen heert is gout weert. Oost-West! thuis best.
Reeds uit onzen taalschat blijkt voldoende, dat huiselijk-
heid een echt-Hollandsche deugd is.

Kroeg, café, sociëteit zijn in den loop der historie on-
hollandsche dingen gebleken. Ook al zitten ze vol.

En menigeen, die zich bekeerde van de zonde van het
café-leven, bekende gul, dat hij zich niet begrijpen kon,
vroeger z'n vermaak te hebben gezocht buitenshuis, terwijl
hij de zijnen in armoede liet.

Ja, in armoede — ook al was er thuis geld genoeg en
en al was er overvloed in de kast en op de tafel.

Het gezellige huiselijk leven had hij weggeroofd, ontstolen
aan vrouw en kinderen; het recht, dat ze op zijn tijd hadden,
had hij smadelijk vertreden; de man had zich in eigen
huis een vreemdeling gemaakt; de vader geleet daar een
gast. Indien niet erger.

Zal het maatschappelijk leven bloeien, dan is eerste
voorwaarde, dat de liefde bloeit in het gezinsleven.

Dit leven bergt de zegeningen voor de verre toekomst
in zich. Zijn openbaring komt alle leven ten goede.

Echte evangelisatie roept dan ook weer hen, die de
armoe boven den rijkdom kiezen, terug naar eigen haard.
Predikt met krachtige stem tegen het vermoeiend gedoe
van geslenter langs de straten en gekwaak in de benau-
wende kroegatmosfeer.

En ook tegen de meer deftige conversatie in smaakvol
café; tegen de nog deftiger sociëteit vol quasi-gezellig-

heid, ellendige na-aperij van onhollandsche uithuizigheid.
De leestafels met hun honderden kranten en hun tijd-
schriftenweelde kunnen niet vergoeden wat de huistafel
geeft met haar misschien sobere lectuur.

* * *

Herinnert ge u nog de huiskamer uwer jeugd?
De keuken, waarin ge als kind hebt geloopt?
't Doet er niets toe, of uw ouderlijk huis groot en rijk is
geweest of misschien maar heel gewoon. Als ge er geleefd
hebt onder de hoede van een trouwen vader en een lieve
moeder, dan hebt ge een rijke jeugd gehad.
Misschien zijt ge van gewone kom-af en hebt ge het ver
gebracht in de wereld; uw huis is heel wat mooier dan
vaders woning was; uw meubels zijn heel wat rijker; ge
verdient heel wat meer geld.

Maar als ge nu vergelijken gaat — zijt ge nu zooveel
gelukkiger dan uw ouders waren, dan gijzelf waart, vroeger?
Ge weet wel, wat ik bedoel.

Het ware geluk kan overal wonen: in salons en in hutten,
en het gaat er om: het geheim van dat geluk te bezitten.

De zegen des Heeren is ook voor de stulp.
Het is ook hier niet in den overvloed gelegen.

Ook de kleine zegeningen zijn groot, als we ze uit Gods
hand mogen aannemen. Dan maken ze ons dankbaar. En
zoo we dankbaar zijn, zijn we gelukkig.

Och, denk nog eens aan uw oude huiskamer terug. Aan
die intieme plekjes, die hun eigen taal spreken, als ge ze
nog eens ziet, nu ge al groot zijt.

Herinnert ge u alles nog?
't Zonlicht op het bloemig behang, dat u als ge wakker
werdt, al vriendelijk deed kijken? De groene plantjes voor
de heldere ruiten? De tafel en de stoelen en de kasten;
de klok en de vazen — alles?

En bij en tusschen dat alles vader, moeder, de anderen?
Denk nog eens aan zoovele gelukkige momenten. Aan
al die liefde, die u vooral gold!

Die seringengeur van eigen boompje; die bloempjes in
eigen hof geplukt; al die kleinigheden, die het leven ver-
aangenaamden, en die allen haar eigen plaats hebben in
de geschiedenis van uw jeugd-leven — zeg mij, stemt de
gedachte er aan ook nu nog niet gelukkig; blij?

Eigen haard is wel goud waard.
Ook, als ze brandde in nederige huisjes, en ook wanneer
ze gloeide in fraaie kamers.

Want in den overvloed schuilt ook een zegen en wie
God bidt om een wijs hart, opdat hij z'n geld en goed naar
's Heeren wil gebruiken mag, kent dien zegen wel.

* * *

Is het nu niet te verstaan, dat de huisvrouw zich maar
nauwelijks verzoenen kan met de gedachte, dat het alge-
meen belang haar man telkens weer een avond opeischt?
Dat hij in z'n vrijen tijd nu eens deze en dan weer die
vergadering moet bijwonen?

Dat z'n kracht of voor 't minst zijn aanwezigheid gevraagd
wordt op verschillende samenkomsten?

Nu is het waar — ook voor de zaak van Gods koninkrijk
is het dikwijls noodig dat de man z'n avondtijd als een
offer geeft. Organisatie van verschillenden arbeid krijgt pas
in *dien* tijd haar beslag; wordt pas *dan* in haar kracht
openbaar; maakt *dan* haar plannen en kan ze vaak niet
anders dan in *dien* tijd uitvoeren.

En zoo kan hoogere plicht de uithuizigheid als zelfver-
loochening voorschrijven.

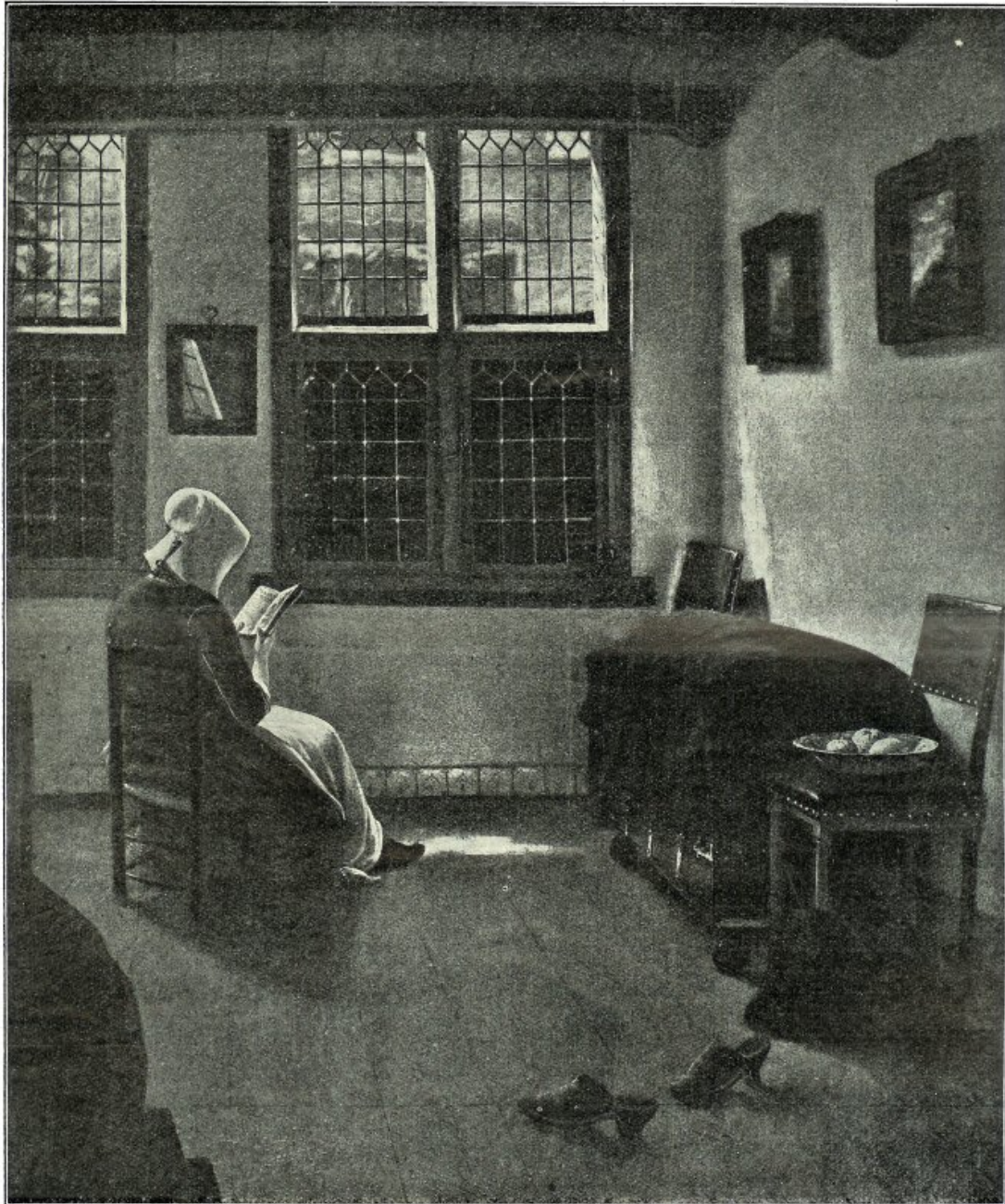
Maar dit dient toch uitzondering te zijn.

Wie 's Maandags als voorzitter naar lokaal A moet en
Dinsdags als secretaris naar lokaal B en den volgenden
avond een algemeen-adjunct-functie moet waarnemen, en
straks weer ergens in „kwaliteit” moet zijn, mag er niet over
klagen, als de huisvrouw eens minder vriendelijk kijkt.

Hij verdient wel een zacht verwijt.
Wanneer zal ten onzent het woord huisman de beteekenis in
de taal krijgen, die het toch allereerst daarin hebben moest?

A. L. v. H.

* * *

Naar een schilderij van P. Janssens.